



Ennakoarviointi Yleisradion äänisisältöjen tarjoamisesta internetissä

Kirjallisuuden tekijänoikeusjärjestö Sanasto ry, Sanasto rf (jäljempänä Sanasto) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Sanasto on valtakunnallinen kirjallisuuden tekijänoikeusjärjestö, joka valvoo kirjallisuuden tekijöiden oikeuksia ja etuja. Edustamme yli 15 000 kirjallisuuden tekijää. Sanaston jäsenjärjestöjä ovat Finlands svenska författareförening rf, Suomen Kirjailijaliitto ry, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry sekä Suomen tietokirjailijat ry.

Ylen julkisen palvelun tehtävä

Ylen julkisen palvelun tehtävä on määritelty Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:ssä seuraavasti: ”Yhtiön tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Edellä mainittuja ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluja tulee tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti. Sisältöpalvelujen pääpainon tulee olla liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävissä julkaisuissa.”

Yhtiön julkisen palvelun tehtävää on täsmennetty Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:n 2 momentin 2 kohdassa, jonka mukaan julkisen palvelun ohjelmatoiminnan tulee erityisesti tuottaa, luoda, kehittää ja säilyttää kotimaista kulttuuria, taidetta ja virikkeellistä viihdettä. Lain 7 a §:n mukaan yhtiön on toiminnallaan edistettävä sananvapautta, korkeatasoista journalismia ja median monimuotoisuutta.

Sanaston pääviestit

Sanaston näkemyksen mukaan kotimaiseen kirjallisuuteen perustuvien kirjallisuuspohjaisten audiosisältöjen – kuunnelmien, äänikirjojen ja kirjallisuusaiheisten ohjelmien/podcastien – tuottaminen ja luominen on edellä mainittujen lainkohtien valossa olennainen osa Ylen julkisen palvelun tehtävää. Kuunnelmat, jotka voivat olla suoraan kuunnelmamuotoon käsikirjoitettujen teosten lisäksi myös alun perin kirjallisen teoksen muotoon kirjoitettujen teosten dramatisointeja, ovat kuuluneet Ylen repertuaariin pitkään. Ylen Radioteatterin tuotannot ovat ainutlaatuisia kuunnelmaformaattissa tarjottavia audiosisältöjä. Kuunnelmien tuottaminen ja tarjoaminen kaupallisten toimijoiden äänikirjatuotannon ohessa monipuolistaa kuluttajien saatavilla olevien audiosisältöjen valikoimaa. Ylipäätensä Ylen audiosisällöt laventavat ja monipuolistavat kirjallisuuspohjaisten äänisisältöjen saatavuutta kuluttajien keskuudessa.

sanasto

Korkeavuorenkatu 30 A, 00130 Helsinki
+358 9 5629 3300, info@sanasto.fi, sanasto.fi



Ylen äänisisältöjen tarjoaminen internetin kautta parantaa niiden yleistä saatavuutta. Jotta Yle tavoittaisi audiosisällöillään myös nuoremmat ikäluokat ja houkuttelisi myös nuoria kotimaisen kulttuurin pariin, audiosisältöjen on perusteltua olla lineaarisen radion lisäksi saatavilla myös verkossa osana muita AoD-palveluita. Se, että audiosisällöt ovat kaikkien ikäryhmien saatavilla niillä tavoilla, joilla eri ikäryhmät sisällöjä kuluttavat, on perusteltua muun muassa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökohdista.

Sanaston näkemyksen mukaan Ylen julkisen palvelun tehtävän toteutumisen kannalta olennaista on audiosisältöjen saatavillaolo internetissä Ylen omilla alustoilla ja omissa palveluissa. Ylen audiosisältöjen saatavuus kolmansien osapuolten alustojen ja palvelujen (esim. Spotify, Apple) kautta ei ole välttämätöntä Ylen julkisen palvelun tehtävän kannalta. Ylen alustat ja palvelut ovat kuluttajien parissa tunnettuja ja helposti löydettäviä, ja äänisisältöjen kuluttaminen niiden kautta on helppoa ja lähtökohtaisesti kaikille mahdollista.

Sanaston näkemyksen mukaan Ylen merkitys kotimaisten äänisisältöjen tilaajana ja hankkijana on kirjallisuuden tekijöiden kannalta keskeinen. Sanasto hallinnoi tekijänoikeuslain mukaisena sopimuslissensijärjestönä kirjallisuuden käyttöä radiossa ja televisiossa. Sanaston tehtäviin kuuluu muun muassa sopia kirjallisten teosten käytön ehdoista sekä kerätä käytöstä korvaukset ja tilittää ne kirjallisten teosten tekijöille. Ylen radio- ja tv-käytöstä kirjallisuuden alan tekijöille maksamat korvaukset muodostavat yhden osan tekijöiden eri lähteistä kertyviä tuloja.

Markkina- ja kilpailuvaikutuksia koskeviin kysymyksiin Sanastolla ei ole kommentoitavaa.

Helsingissä 26. päivänä lokakuuta 2022



Peter Sandström
Hallituksen puheenjohtaja



Linda Lappalainen
Yhteiskuntasuhteiden päällikkö

sanasto

Korkeavuorenkatu 30 A, 00130 Helsinki
+358 9 5629 3300, info@sanasto.fi, sanasto.fi

